

פרפראות בפרשת השביע ובהלכה: ~ נצבים וילך ~ ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק בעל פרדס יהודה

~ הכרת הטוב להשי"ת קודם ראש השנה ~

אתם נצבים היום בלכם לפני ה' אלקיכם: (כט ט) ונוכל לפרש פסוק זה לפי המובא בספר הישר שביאר הטעם דמצינו רק אצל האדם שזכה לילך על שנים בקומה זקופה, ואילו כל שאר בעלי החיים בעולם אינם יכולין לילך בקומה זקופה, וביאר בזה מכיון דעל האדם מוטל חובה להביט השמימה בכל עת, הילכך ברא אותו השי"ת באופן שהולך בקומה זקופה, ולפי דבריו אפשר לפרש את הפסוק כאן, אתם נצבים היום בלכם, היינו מדוע זכינו שרק אנו בני אדם נמצאים בקומה זקופה, מכיון שזהו לפני ה' אלקיכם, מכיון שמוטלת עלינו החובה להביט אל השמים, (כוונת הלב אב"ד קראסנא) ואולי אפשר להוסיף בזה עוד רמז, דהנה ביאור מילת היום הכוונה על יום ראש השנה, כדרשת חז"ל, והיינו שהאדם מחוייב לראות, להתבונן תמיד ובפרט קודם יום הדין הגדול, הזכות שזכה להיות שונה ועלאי מכל הברואים, ויביט עיניו השמימה, ויראה מי ברא אלה, ובכך יזכה לקיים הפסוק של שו"ת ה' לנגדי תמיד, ועל ידי זה ודאי שיזכה לשנה טובה, השי"ת יזכנו לזה. (שמה זבולון תש"פ)

~ בטעם הענין שלא יזכו למחילה מן השמים ~

לא יאבה ה' סלח לו כי און יעשן אף ה' וקנאתו באיש ההוא ורבעה בו בל' האלה הפתובה בפסר הנה: (כט יט) והנה להבין הענין מדוע לא יזכו לסליחה ומחילה מן השמים, והנה מצינו בזה ב' מדריגות יש מדריגה שהאדם עובר עבירה, ויודע שהיא עבירה, ויודע גם שאין זה לנחת רוח לפני בוראנו, אבל משום מה לא הצליח להתגבר על יצרו הרע, ויש אשר אינו מאמין בהשי"ת חס וחלילה, ואינו חושב בדעתו את עשיותיו לעבירה, ומהו ההבדל בין ב' המדריגות דמדריגה שניה היינו האדם שאינו מאמין כלל, ראוי לעונש גדול יותר מן האדם החוטא ומאמין, דאילו האדם שאינו מאמין נהנה מן העבירה, ואינו רואה בזה שום חסרון, משא"כ האדם המאמין שנשבר ליבו בקרבו בכל עת, על זה שלא הצליח להתגבר על יצרו הרע, ודבר זה מרומז בפסוק, תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה: (כח מז), ופירשו בזה צדיקים, שלא רק שלא עבדת את ה' אלוקיך, מה גם שהיית בשמחה מזה, העבירות שעשית, וזהו פגם הגדול יותר, משא"כ האדם המאמין שנשבר ליבו בעת עשיית העבירה ולא עמד נגד יצרו הרע, אותו האדם הוא אצלו בחינה כמו שאמרו חז"ל, (סוטה דף ג ע"ב) אין אדם חוטא אלא א"כ נכנס בו רוח שטות, והאדם הזה מתחרט תמיד על עוונותיו ורואה חטאיו אל מול עיניו בתמידות, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה נעים זמירות ישראל (תהלים לח י) וְאֶנְחָתִי, האנחה לאחר עשיית העבירה, מן, על זה אשר ציונתי לא לעשותו, לא נסתרה, שלפחות הנני זוכר שהוא עוון, והאני מתחרט עליו ולא נעשה זה מתוך הנאה, משא"כ האדם העושה בשמחה עליו נאמר, לא יאבה ה' סלח לו ודפח"ח, והכל מובן. (זהב שבא למהרש"ג)

~ דרוש בענין התפילה בפה ולא במחשבה ~

הַנְּסַתְרֵת לְה' אֱלֹקֵינוּ וְהַנְּגַלֵּת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: (כט כח) והנה נוכל לפרש פירוש בפסוק זה לפי פסוק אחר והוא: לָךְ דְּמִיָּה תְהִלָּה אֱלֹקִים בְּצִיּוֹן וְלָךְ יִשְׁלַם נְדָר שִׁמְעֵ תִפְלָה עֲרִיד כָּל בֶּשֶׂר יְבָאוּ: (תהלים סה ב-ג) דהנה ידוע שהשי"ת יודע מחשבות כל ברואיו, ואם כן מן הדין היה שהתפילה תהיה מועילה כשנעשית רק במחשבה, ומדוע ראו חכמינו לתקן התפילה דווקא בפה, והביאור בזה הוא מכיון דאנו מחוייבים לחנך בנינו וצאצאינו על ענין התפילה, ואם ענין התפילה היתה רק במחשבה, היה עלינו עבודה קשה להרגילם ולחנכם במצוות התפילה רק על ידי מחשבה, וכמו שיש מקשים מדוע נדרים ונדבות שמתרימים את הקהל הוא בפה, ובהכרות, והרי מִתָּן בְּסֵתֶר יִכְפֶּה אָף, וחשיבות הצדקה הרי הוא בעיקר בצנעה, אך גם בזה התירוץ הוא מכיון דרוצים שגם אחרים ישמעו ויראו ויעשו כמותם לנדר ולנדב עבור בית ה', וזה הכוונה בפסוק לָךְ דְּמִיָּה תְהִלָּה, היינו לפי האמת, להשי"ת עצמו כביכול, היה די, דְּמִיָּה, היינו להתפלל רק במחשבה, וכן וְלָךְ יִשְׁלַם נְדָר, היינו גם היה ראוי שיתנו רק "לך" הצדקה, בלי ידיעת נברא כלל, ואם כן מדוע מצינו הענין של שִׁמְעֵ תִפְלָה, שצריך שיהיה צעקה בקול, ועל ידי הצעקה השי"ת ישמע שוועתינו? ועל זה מתרץ הפסוק "עֲרִיד" כָּל בֶּשֶׂר יְבָאוּ, דהיינו מכיון שהשי"ת רוצה שגם התינוקות ילמדו מזה, "עֲרִיד" לאחר זמן, וזהו גם הכוונה בפסוק הַנְּסַתְרֵת, דבאמת היה חשוב לעשות הכל לְה' אֱלֹקֵינוּ דווקא בהסתר ובמחשבה, אבל וְהַנְּגַלֵּת, היינו הטעם שאנו עושים זאת בנגלה לעיני כול, מבאר הפסוק לָנוּ וּלְבָנֵינוּ, למען ישמעו ויראו כולם עד עוֹלָם האיך צריך להתפלל להשי"ת, וכן לעשות חסד, ובזה אפשר לבאר גם הפסוק תְהִלָּת ה' יִדְבָר פִּי: דמדוע אנו מתפללין דווקא בפה ולא סגי במחשבה, על זה מסיים הפסוק וְיִבְרַךְ כָּל בֶּשֶׂר, היינו אפילו הקטנים וכל אלו שהגיעו לחינוך, שם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, שילמדו מזה האיך להתפלל ולהתחנן לפני בורא עולם, (דברי מהרי"א אסאד) והנה לפי דבריו הקדושים אפשר לבאר המשך הפסוק גם כן על זה הדרך: לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, דהנה ידוע דהביאור של "לַעֲשׂוֹת", הכוונה עשייה, ונבאר בזה כך: דבכל עשייה צריך לראות שיהיה עשייה הגורמת לאחרים גם כן לעשות, וזה הכוונה של "לַעֲשׂוֹת" אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, שיצא מזה תיקון לדורות, ואפשר להוסיף עוד בזה, שזהו גם כן הביאור בפסוק, (יד) בְּפִיךָ וּבְלִבְבְּךָ לַעֲשׂוֹת: בְּפִיךָ, דלכאורה מדוע צריך לומר בפה, אחרי וּבְלִבְבְּךָ דלכאורה בלב היה די, על זה מתרץ הפסוק על זה לַעֲשׂוֹתוֹ, שעל ידי הדיבור

למציאתם, אל תיקרי למציאתם, אלא למציאתם בפה. ולפי זה אפשר לבאר הפירוש במדרש כך: בפיך, דמדוע צריך להיות התורה בפה דווקא ולא רק במחשבה, ועל זה התירוץ: לפי שמוציאן לאחרים, מכיון שהוא מוציאן בפה, יכולים אחרים ללמוד ממנו, משא"כ במחשבה, ואזי יזכה שבזכות הלימוד בפה, ובפרט אם הוא בהתלהבות ובחיות דקדושה, אזי בודאי מלמד לאחרים כפי שהחוש הוכיח, ואז יש לו זכותים הרבה, השי"ת יזכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות אמן. (שמח זבולון תש"פ)

תזכה, שגם אחרים יעשו בזכותך, ואפשר עוד לבאר שזהו הכוונה בדברי המדרש שאומר על פסוק בפיך, ומבאר על זה המדרש דזהו משום כי תיים הם למציאתם, (משלי ד כב) ומוסיף המדרש ד"א לפי שמוציאן לאחרים, וכמו שמצינו בזה בגמרא, (עירובין דף נד.) אמר ליה שמואל לרב יהודה: שיננא, פתח פומך ותני, שתלמד עם הפה דייקא, כי היכי דתוריך יומים ותתקיים, שתזכה להאריך ימים, וגם התורה תתקיים בתמידות אצלך, וכמו שמצינו בפסוק כי תיים הם

מדרש העובדות

***** הרה"ק מלעלוב מציל יהודי שבייש אותו *****

שישב בהדר יצא מאת פני הקודש, מיד פנה אליו אותו העשיר ושאלו האם מוכן הוא לחזור לביתו, ויען הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, אשר כנראה בדעתו להתמחמה עוד, וביקשו שלא ימתין עליו, והודה לו מאוד, והוסיף לו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, לאותו העשיר, שרוצה ליעצו עצה טובה, והוא אשר אם ישמע על אם הדרך אחד שצועק לעזרה ילך מיד להושיעו ולהוציאו מצרתו, אותו העשיר אחרי שראה כמו עיניו אשר אותו עני ואביון ישב אצל רבינו הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, יותר מב' שעות ביחידות, הבין שלא איש פשוט הוא, אלא איש מורם מעם, הילכך הסכים מיד לדבריו, ונפרדו שניהם לשלום.

ויהי מיד כאשר יצא העשיר מהעיירה לזענסק, והתחיל לנסוע על אם הדרך שמע מיד קול צעקה, וזכר בדבריו אותו ההלך המסתורי, וילך מיד לשמוע מהיכן נשמע הקול, וירא אשר יש עגלה אחת ששקעה בנחל, ושם בתוך העגלה יושב איש אחד הצועק לעזרה, מיד רץ העשיר אל אותו מקום, ויקח חבל גדול, ויקשור אותו אל אופני העגלה השוקעת, ועל ידי עגלתו החזקה משך העגלה השוקעת, וירא והנה האיש אשר יושב שם קופא מכפור, ויפשיט המעיל הגדול שלו, ויתן להאיש ויקחהו לביתו, ויחמם האיש את גופו, ויאכל וישת עד שכוחותיו חזרו אליו, אז גילה אותו האיש להעשיר אשר הוא אחד משרי המלוכה הגדולים, ומכיון אשר הצילו ממוות לחיים, הילכך כל אשר יבקש ממנו יתן בעבור ההצלה, אותו העשיר ענה להשר, אדוני ראה אשר ב"ה יש לו כל, ואיני צריך למאומה, השר בשמעו זאת התעקש איתו אשר בכל זאת יתן לו שמו, וכתובת ביתו, למען יהיה לו לזכרון עולם, כל הטובה אשר עשה עימו, העשיר נתן לו כל הפרטים אשר לו, ונפרדו דרכיהם לשלום.

אותו העשיר איתרע מזלו וגלגל חוזר בעולם, ונעשה יורד מדחי אל דחי, עד אשר הפסיד כל רכושו, ונהיה יורד ועני ואביון, ולא נשאר בידו ברירה אלא לחזור על הפתחים, וכך היה הולך מיודעינו העשיר - העני מעיירה לעיירה ומבית לבית עם קבוצה של עניים ואביונים, כך הלך מיודעינו למשך עשר שנים!! וכמעט אשר נשתכח

קודם שנתפרסם הרה"ק רבינו דוד מלעלוב זיע"א, היה דרכו מפעם לפעם לנסוע אל הרה"ק רבינו הרבי אלימלך מליזענסק זיע"א, ובאשר שהיה עני ואביון מרוד, היה דרכו לילך רגלית עד באו לעיירה לזענסק, מפעם לפעם היו יהודים טובי לב עוצרים המרכבה, ולוקחים אותו כבדת דרך, ובכך היו חוסכים ממנו, הליכה קשה ברגל, ויהי היום ויצא הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, אל עבר פני העיר לזענסק, ומיד כשיצא את העיר לעלוב, עצר לידו מרכבה הדורה, וישב שם יהודי אחד עשיר, ושאלו לאן פניו מועדות, הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, ענה לו, שפניו מועדות לעיירה לזענסק, ומה השתומם לשמוע אשר גם היהודי העשיר הזה פניו מועדות אל עבר פני העיירה לזענסק, הרה"ק שמח מאוד ועלה על המרכבה, אל עבר פני הקודש הרה"ק רבינו ר' אלימלך מליזענסק זיע"א.

כאשר נסעו יחדיו על העגלה, פנה אליו העשיר ושאלו מי אתה, ומהיכן אתה, וענה הרה"ק מלעלוב זיע"א, יהודי פשוט הנני, ואמר ולא יסף, ובעבור שעשיר יענה עזות, ומה גם שהיה בעל גאה קצת, הצליח לעשות מהרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א איכוחא ואיטולוא, וצחק ממנו ומבגדיו המרופטים, וכך לאורך כל הדרך היה אותו העשיר מצחק מרבינו רבי דוד מלעלוב זיע"א, רבינו לא השיבו כלום אלא ישב ושתק לאורך כל הדרך, בהגיעם להעיירה לזענסק, פנה העשיר אל עבר רבינו הרה"ק מלעלוב זיע"א, ושאלו האם יהיה ברצונכם לחזור עימי אחרי שתייעצו עם הרבי מליזענסק זיע"א, ענה לו רבינו מלעלוב זיע"א שבדעתו להתעכב קצת, אך העשיר ענה לו שאינו ממהר כל כך, ויכול להחזירו, אך הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, אמר לו, "נראה" סתם ולא פירש,

העשיר פנה מיד אל ביתו נאווה קודש להתייעץ עם רבינו הרה"ק ר' אלימלך מליזענסק זיע"א, לא כן רבינו מלעלוב זיע"א, אשר הלך לעשות הכנה הרבה קודם היכנסו אל רבינו מליזענסק, ויהי בעת אשר נכנס אל מול פני המנורה רבינו מליזענסק זיע"א, החליט העשיר שמכיון שנסוע הוא על אותו הדרך ימתין עליו ויקח אותו חזרה למקום מגוריו, אך רבינו מלעלוב זיע"א התמחמה הרבה אצל רבינו הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, ורק לאחר ב' שעות

רבה, והתחיל לסחור שוב ועלה מזלו, והצליח לפרנס שוב את בני ביתו בהרחבה גדולה,

ויהי היום אחרי שעברו הרבה שנים, והרה"ק רבינו אלימלך מליזענסק זיע"א, כבר לא היה עוד בעולם הזה, ותלמידיו הקדושים כדוגמת החוזה מלובלין זיע"א, וכו', כבר התחילו להנהיג בישראל, ויצא שמם בכל העולם, כך גם הרה"ק רבינו דוד מלעלוב זיע"א, התחיל להנהיג עדה קדושה בעיירה לעלוב, ומסבב הסיבות סיבב אשר אותו העשיר - עני - עשיר הגיע לעיירה לעלוב, ורצה לחזות בפני רבינו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, ונכנס לקבל ברכת קדשו, ויהי כאשר עמד לפני הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, שאלו הרה"ק האם אתה זוכרני, וענה העשיר, לא, אמר לו הרה"ק: אני הוא אותו היהודי אשר לקחת אותי בעגלה לפני יותר מעשר שנים, אל הרה"ק רבינו רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, ואז שאלו הרה"ק מלעלוב זיע"א, תספר נא לי מה עבר עליך בכל השנים האלו, ויספר העשיר האיד הגלגל נתהפך עליו, ומה גם אשר רק בזכות עצתו, הציל שר אחד, ובכך חזר שוב למעמד טוב, ויהי כאשר סיים לספר כל דבריו, אמר לו הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, ועכשיו אני אספר לך הדברים כהוויתן, בעת אשר ישבתי ארוכות אצל רבינו רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, וסיפרתי לו כל הדברים והבזיונות שהיה לי ממכם על אם הדרך, ראינו אשר נגזר עליכם מיתה רח"ל, והתחננו שנינו לפני בורא עולם שמכיון שידוע מאמר חז"ל "עני חשוב כמת", הילכך יבטל הגזירה, ורק תהיו צריכים להיות עניים ולחזור על הפתחים, אבל ב"ה בזכות האמונה ששמעתם לעצתינו, אזי לאחר כמה שנות גלות זכיתם לחזור לפרנסתכם, ונמחק עוונכם, ומעתה תדעו רק טוב בעו"ה, אותו העשיר בשמעו כל זאת, וראה כמו עיניו האיד שהרה"ק הקדים עבורו רפואה למכה, ודאג לו על אף שביהו, הודה להרה"ק נרגשות, והפך לאחד מחסידיו המופלגים, זכות כל הצדיקים יגן עלינו במהרה לכתיבה וחתימה טובה מתוך הרחבה ברוחניות ובגשמויות ונזכה לגאולה הכללית והפרטית במהרה בימינו אמן.

ממנו היותו פעם עשיר, ויהי היום ואתו הקבוצה של המתורים על הפתחים קיבלה ידיעה שהולך להיות יריד יהודי מאוד בהעיר הגדולה ווארשא, ולשם מתעתדים אנשים רמי מעלה, ושרים נכבדים להגיע להיריד, והחליטו כולם שמן הראוי שלא להפסיד אותו היריד, ושם לקבץ הנדבות במקום לחזר כעת בעירות, מיד עשו דרכיהם אל עבר היריד הגדול בווארשא, וכל אחד הלך לפינה אחרת אשר שם יעמוד ויבקש את עזרת האנשים עבור מחיתם,

גם מיודעינו העני עמד ליד היריד על אם הדרך והפשיל כובעו והיה מבקש נדבות מאת העוברים ושבים, באמצע היום עברה לידו מרכבה הדורה וישב בה שר חשוב, אותו השר אשר לפני עשר שנים הצילו אותו העשיר - העני עתה, ויהי כאשר התבונן השר בפניו הכירו מיד, וביקש לעצור המרכבה, ושאל את האיש העני ההינד מכירני? וענה היהודי העני, לא, ויאמר לו השר הבט בפניי, ולא זכר אותו העני כלום, ושאלו השר ההינד יהודי פלוני הנר באותו מקום, ושמן כך וכך, וענה היהודי: אמת הרבר, וישאל אותו השר האם לא תזכור שהצלת אותי ממות לחיים, העני בשמעו זאת נזכר מיד באותו מעשה, והשיב לו: הן, מיד שאל אותו השר האיד הגיע למצב קשה כזה, ויספר לו היהודי כל הקורות איתו, מיד פנה אליו השר ואמר לו אשר מכיון שאינו מסתובב במזון רב בעת מסעותיו, אך מכיון שבדעתו לתת לו סכום הגון, בפרט אשר אז לא רצה היהודי שהיה במצב עשירות לקחת ממנו כלום, הילכך רואה הוא השר זכות וחובה גדולה לעצמו להחזיר לו על כל הטובה אשר עשה עימו ולהעמידו על שני רגליו, הילכך הוציא נייר ורשם וחתם לו שילך להבנק הגדול ויבקש מהחשבון שלו חמשת אלפים זהובים, ובוה יתחיל דף חדש ומקווה הוא אשר יצליח לרום קרנו כימי קדם,

אותו העשיר לא היה בפיו דברי תודה להשר, על עזרתו הרבה בעת צרתו, והודה לו מקרב לב, ונפרדו דרכיהם לשלום, ומיד פנה אותו העני אל עבר הבנק, והציג הכתב שקיבל מאת השר, ואכן נתנו לו כפי הנכתב סך חמשת אלפים זהובים, העשיר חזר לביתו בשמחה

הוציא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים

מכתב כת"י הגאון ר' חנוך הענק איגש בעל המרחשת נדיר מאוד, שתי מכתבים של האמרי חיים מוויניץ להעסקן ר' יצחק לעווין אודות הצלת הרבה יהודים מאחורי הברזל, 2 פסקים כת"י עם חתימות מהגאון ר' עקיבא איגר, תשובה שתי צדדים עם חתימת החת"ם סופר, ספר חסידים באויל שמי"א \$2000, ספר יד שאלו על הל' שבועות דפ"ר עם הנהגות הגאון ר' גרשון ליטש סג"ל רוזנבוים בעל משיב דברים \$2000, ספר שו"ת מעשה נסים פארזי תרכ"ז עם חתימת ותומות הר"י נחום דוב בער פרידמאן נכד הרה"ק מרווין, ספר דוראים בשדה עם חתימת הרה"ק ר' יצחק טובי' רובין חתן הרב רבי חיים מצאנז, ר' ספרים עם הרבה הנהגות הגאון ר' ליפמאן ביליצער אב"ד אלטענארף, אחיו של הגאון ר' עמרם ישי מסערענטש, וחמיו של הגאון ר' מרדכי שטראסער \$2000, ספר שו"ת יד יוסף תרל"ד הרה"ג ר' יוסף יואל דייטש הנהגות כת"י וחתימה הרה"ג ר' יעקב דובער הלוי הורוויץ \$800, ספר שו"ת חוט השני עם חתימת הגאון ר' יוסף רייזן מטעלו בעל שארית יוסף \$600, סעט עצי חיים מצב מפואר \$800 אוהב ישראל אפטא דפ"ר \$2800 א סעט מחזורים זיטאמיר אשכנז, שו"ת מים חיים זיטאמיר, ספר דברי יהושע מאניסטרטש דפוס ראשון בארדיטשוב, מס' עירובין פון סלאוויטא ר' משה שפירא, מכתב מאת הגאון ר' אליעזר ראבינוביץ המינסקער גדול, מכתב מהגאון מראנאטשוב לתנתו הר"י צירטון, מהרה"ק ר' ישראל מהוסיאטין, מהרה"ק ר' יחזקאל מאוסטראווא, מהגאון ר' שך, מהגאון מקאווא, מהגאון ר' הענקין, קוויטל שכתב החזון איש על אחורי מכתב שנשלחו לו, ספר ארמת קודש שייך להגאון ר' אברהם פאם, ספר עם חתימת הגאון ר' יעקב קמינצקי, אוסף של 8 תיקים מסמכים ומכתבים משנת תר"פ עד תש"כ של מוסד צדקה בירושלים \$2500, מאות גיטין שסידר הגאון ר' יוסף תאומים עם חתימתם של בי"ד \$2000 15 ספרי קבלות משנת תר"פ של מס חבר לרבני אגודת הרבנים \$2500 ספר משכיל אל דל שייך לבעל מענה שמחה ממאטמטרסדארף ובנו הר' שמואל, ספר אבל כבר הספר על ר' שלמה קלוגער וחתימות הר"י אל' חיים טייטלבוים מבערגאס חמיו של הרה"צ ר' מיכאל בער ווייסמאנדל

4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 Store Hours are 11:30 -7:30 Fri till 1:30, WWW.SEFORIMWORLD.COM

Seforim World 4403 16 Ave Brooklyn NY 11204 718 438 8414 ~ 718 - 633 - 5500 מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש הגליון מוקדש

פ' נצבים וילך תש"פ גליץ 56 תש"פ לקבלת הגליון pardesyehuda1@gmail.com